

Sámi báikenamat Várjjat luđiin

Dán dutkanoasi fáddán leat sámi báikenamat Várjjat luđiin. Mu dutkanmateriálas leat personluođit main sáhttet leat mángalogi javzza dahje dajahusa ja dávjá sáhttet ovttá luođis mángga báikenama mat leat fárus govahallamin juoiggalmasa eallindáhpáhusaid, su luonddu, opmodaga ja atnubiergi. Dáid luđiid sáhtta meroštallat leat guhkes muitaleaddji luohthin daningo javzzat govahallet mángga beali ja erenoamážit daid báikkiid gos ja mas juoga nu dáhpáhuvai dahje govahallojuvvui. Vaikko luđiid báikkit leat oalle báikkálaččat, ovdamearkka dihtii leat beakkán *Máhtol Ándde* luođis namuhuvvon báikkit nugo *Stuorasaoi riddu*, *Biggánjárga*, *Šákkošnjárga*, *Fálesnjárga*, *Čuosoi-riddu*, *Stuorrasaidda*, *Bitkonjárdge geahči*, *Bárđnávárri*, *Vuonna*, *Bánnaid lenni*, *Báršnjárga ja Duommenjár-riddu*, de dat govahallet dan báikkálaš eallinmáilmmi mas son ja su birastahtti olbmot elle. Dát báikkit leat oahppásat maiddái dálá ássiide guovllus. Dán luođi báikenamaid namuhettiin háliidan mun loktet Várjjat luđiid báikenamaid mávssolašvuođa čáppagirjjálašvuođa ja njálmmálaš girjjálašvuođa sátnneávnasin. Sáhkavuorustan guorahalan čuovvovaš gažaldagaid:

1. Maid muitalit luđiid báikenamat guovllu ja olbmuid mentála kártta dahje dádjadeami birra ja mo leat báikenamat fárus govahallamin olbmuid báikkálaš eallinmáilmmi.
2. Go lahkonan javzzaid, maid čájeha čáppagirjjálašvuođa analysa (omd. makkár sánit ja cealkagat (sátnneávdnasat) leat javzzain, mo sátnneortnet ja dan spiehkastagat leat, makkár gearddahusat ja mo ja makkár giellagovat (veardádusat, metaforat, allegorijjat, symbolat, govat ja nu ain) leat luđiin).
3. Makkár oktavuodafierpmádaga (sosiálalaččat ja geográfalaččat) čájehit sámi báikenamat Várjjat luđiin.

Dát guorahallan čájeha luđiid báikenamaid guovddáš mearkkašumi ja dat lea ášši, mii ii leat ovdal dutkojuvvon.